

مهر آموزشگاه	شماره صندلی اداره کل آموزش و پرورش آذربایجان شرقی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه دو تبریز دبیرستان نمونه دولتی سعدی نوبت دوم، خرداد ماه ۱۴۰۲
نام و نام خانوادگی: کلاس/ پایه: دهم رشته: انسانی نام دبیر: نام درس: علوم و فنون ادبی	
تاریخ امتحان: ۱۴۰۲ / ۳ / ۰۸ مدت امتحان: ۸۰ دقیقه نوبت: صبح ساعت شروع: ۱۰ تعداد صفحه: ۲ صفحه: ۱	

ردیف	سؤالات	بارم
تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)		
الف	جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید. ۱. آثار بر جای مانده زبان فارسی باستان و که به خط میخی نوشته شده است. ۲. زبان رسمی دوران ساسانی زبان بود.	۰/۵ ۰/۲۵
ب	گزینه صحیح را انتخاب کنید. ۳. کدام مورد از قلمروهای فکری نثر فارسی قرن پنجم و ششم نیست؟ الف) از میان رفتن لغات مهجور فارسی ☐ ب) ورود لغات و اصطلاحات عرفانی ☐ ج) فاصله گرفتن غزل از عشق زمینی ☐ د) رواج حس دینی ☐	۰/۵
پ	به سؤالات پاسخ کوتاه دهید. ۴. نخستین نمونه نثر فنی چه کتابی است از چه کسی می باشد؟ ۵. ویژگی های اصلی نثر موزون چیست؟ ۶. عمده ترین دلایل توجه نویسندگان به فارسی نویسی چیست؟ ۷. دو کتاب از آثار منشور نثر فارسی سده های پنجم و ششم نام ببرید و نویسنده هر یک را بنویسید.	۰/۵ ۰/۲۵ ۱ ۱
موسیقی شعر (۶ نمره)		
	۱. شعر را همان گونه که می خوانیم می نویسیم این خط است.	۰/۵
	۲. ارزش موسیقایی سجع از همه سجع ها بیشتر است.	۰/۵
	۳. تقابل سجع های متوازن یا متوازی در دو یا چند جمله است.	۰/۵
	۴. ردیف، قافیه، واژه قافیه را در اشعار زیر نشان دهید. طبق کدام قاعده؟ به جهان خرم از آنم که جهان خرم ازوست عاشقم بر همه عالم که همه عالم ازوست	۱
	۵. چرا در بیت زیر ردیف وجود ندارد؟ دلیل خود را بنویسید. گلاب است گویی به جویش روان همی شاد گردد ز بویش روان	۰/۵
	۶. واژه های زیر را یک بار با حذف همزه و یک بار با همزه بخوانید و با خط عروضی بنویسید. الف) دل انگیز (با حذف همزه) با همزه (.....) ب) سرآمد (با حذف همزه) با همزه (.....)	۱
	۷. بیت زیر را تقطیع کنید. (با علامت خاص هجایی) برو شیر درنده باش ای دغل مینداز خود را چو روباه شل	۱/۵
	۸. در کدام بیت قافیه درونی و کدام بیت ذوالقافیتین وجود دارد؟ زان طره پر پیچ و خم سهل است اگر بینم ستم از بند و رنجش چه غم هر کس که عیاری کند (.....) چشمت خوش است و بر اثر خواب خوش تر است طعم دهانت ز شکر ناب خوش تر است (.....)	۰/۵

ادامه سؤالات در صفحه ۲

ردیف	سؤالات	بارم
زیبایی شناسی (۶ نمره)		
۱	۱. در کدام بیت ترصیع وجود دارد؟ با دلیل توضیح دهید. الف) ای منور به تو نجوم جمال ب) دل به امید روی او همدم جان نمی شود جان به هوای کوی او خدمت تن نمی کند	
۱/۵	۲. در جملات زیر انواع سجع را بیابید و نوع آن را مشخص کنید. الف) الهی اگر بهشت چون چشم و چراغ است، بی دیدار تو درد و داغ است. ب) طالب علم عزیز است و طالب مال ذلیل ج) این دلق موسی است مُرَقَّع و آن ریش فرعون مُرَضَّع	
۰/۵	۳. واژه های و در عبارت زیر سجع متوازی دارند. الهی نام تو ما را جواز، مهر تو ما را جهاز	
۰/۵	۴. در بیت زیر واج آرایی را بیابید و بنویسید تکرار کدام واج بر موسیقی بیت افزوده است؟ ۲ مورد رشته تسبیح اگر بگسست معذورم بذار دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود	
۰/۵	۵. آرایه تکرار واژه آرایی را در بیت زیر پیدا کنید. از درد سخن گفتن و از درد شنیدن با مردم بی درد ندانی که چه درد است	
۲	۶. انواع جناس را مشخص کنید. الف) عشق شوری در نهاد ما نهاد ب) ای مهر تو در دل ها وی مهر تو بر لب ها ج) گر مر او را این نظر بودی مدام د) دل من هست از این بازار، بیزار جان ما در بوته ی سودا نهاد وی شور تو در سرها، وی سیر تو در جان ها زیر مشتی خاک دام قسم خواهی به دادار و به دیدار	
تحلیل شعر و نثر (۴ نمره)		
۲	۱. با توجه به متن زیر به سوالات داده شده پاسخ دهید. به روزگار خسرو، اندر وقت نودرجمهر، رسولی آمد از روم. خسرو بنشست چنان که رسم ملوک بود و رسول را بار داد. پیش رسول با وزیر، بودرجمهر، گفت ای فلان همه چیز در عالم تو دانی؟ خسرو طیره شد و از رسول خجل گشت. الف) کاربرد واژه ی "اندر" به جای کلمه یامروزی به کار رفته و مربوط به قلمرو است. ب) دو مورد ویژگی زبانی در متن پیدا کنید و بنویسید. پ) دو مورد آرایه ادبی در حوزه بدیع لفظی بنویسید	
۲	۲. با توجه به قطعه شعر زیر از خاقانی به سوالات داده شده پاسخ دهید. ب) قلمرو فکری غزل را بررسی کنید. آمد نفس صبح و سلامت نرسانید یا تو به دم صبح سلامی نسپردی من نامه نوشتم به کبوتر بسپردم بر باد سپردم دل و جان تا به تو آرد عمری است که چون خاک، جگر تشنه عشقم خاقانی، ازین طالع خود کام چه جویی؟ الف) قالب شعر چیست؟ ب) قاعده واژه های قافیه را بنویسید. پ) دو مورد ویژگی ادبی بنویسید. د) مصراع اول را تقطیع هجایی کنید.	
«موفق باشید»		

به نام خدا

نویسنده پاسخنامه: هادی حاجی زاده/ ع ف ادبی دهم/ دبیرستان سعدی تبریز

تاریخ ادبیات و سبک شناسی

1- فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی

2- فارسی میانه

3- الف

4- نخستین نمونه آن، کتاب «کلّیل و دمنه» از ابوالمعالی نصرالله منشی است.

5- ویژگی اصلی نثر موزون به‌کارگیری سجع است.

6- شکل‌گیری دولت سلجوقی و بهره‌گیری از دبیران و نویسندگان تربیت یافته در خراسان و عراق- گسترش عرفان و تصوّف

7- کتاب تفسیر کشف السّرار و عذّه البرار ابوالفضل میبیدی-، کتاب

کلّیل و دمنه از ابوالمعالی نصرالله منشی

موسیقی شعر

1- خط عروضی

2- متوازی

3- موازنه

4- ردیف: ازوست/ واژه های قافیه: خرم و عالم / حروف قافیه: م/قاعده 2

5- روان در دو معنی متفاوت به کار رفته است

6- الف) دل ان گیز - - - د لن گیز U - -

ب) سر آمد - - - س را مد U - -

7- ب روشی/ ر در رن/ د باشی/ د غل

م ین دا / ز خد را/ چ رو با/ ه شل

8- الف) قافیه درونی

ب) ذوقافیتین

زیبایی شناسی

1- ب - ترصیع، موازنهای است که، همهٔ سجعهای آن متوازی باشد.

2- الف) مطرف ب) متوازن ج) متوازی

3- جواز و جهاز

4- س و ر

5- واژه درد

6- الف) جناس تام

ب) جناس حرکتی

ج) جناس افزایشی

د) جناس اختلافی

تحلیل شعر و نثر

1- الف) در-زبانی

ب) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا / لغات کم کاربرد فارسی؛ مانند: خدایگان، طیره، خسرو در معنای پادشاه

پ) واژه آرایی رسول-جناس اختلافی گشت گفت

2- الف) قالب غزل

ب) قاعده 2

پ) جناس همسان: کام (۱- آرزو، خواسته دل؛ ۲- دهان)/جناس افزایشی سلامت سلام

د) آمدن ف سی/صب ح س لا/متن ر سا/نید

بوی تون یا/ور د پ یا/متن ر سا/نید

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد